

Ислом Нури

Фарзандининг ахлоқ-одобига, таълим-тарбиясига эътибор бериш, унга панд-насиҳат қилиш, яхши муомала қилиш, меҳр-шафқат кўрсатиш, совға-саломда

фарзандлар ўртасида Adolat қилиш kirichadi бунда улар ўртасини айирмаслик фарзандларнинг оталар зиммасидаги ҳақларидандир

Olloh taolo aytadi:

«Ahlingizni namoz o'qishga buyuring va o'zingiz ham (namozni ado qilishda) sabrli bo'ling!» (Toxa: 132).

«Ey mo'minlar, sizlar o'zlaringizning va oilaviy oilalaringizning iti odamlari va toshlar bilan olib borilgan do'stlaringiz» (Tahrim: 6).

«Va yakin qarindosh-urug'laringizni (Ollohning azobidan) ogoxlantiring!» (Shuaro: 214).

«Eslang, Lukmon o'g'liga pand-nasihati qilar ekan, degan edi: Ey o'g'lam, Ollohga shirk keltirmagin! Chunki shirk keltirish katta zulmdir» (Luqmon: 13).

« (Luqmon dedi): **Ey o'g'ilcham, shak-shubha yo'qligi, agar xardal (o'zimligining) urug'idek** (bir zarra yaxshi yoki yomon amal qilinadigan) **bulysa, bas u (amal) biron xarsang tosh ichida yoki osmonlarda yo'q er ostida bo'lsada, o'zani Olloh (qiyomat kuni) keltiradi. Shubha Allox sergak va ogohdir. Ey o'g'lcham, namozni to'kis ado et, yaxshilikka buyur va yomonlikdan qaytar ham o'zingga etgan (balolarga) sabr-kil! Albatta mana shu ishlarning maqsadga muvofiqligidir. Odamlardan (mutakabbirlik bilan) yuzingni o'girmagin va erda kibru-**

Ислом Нури

havo bilan yurmagin. Chunki Ollah barcha kibr-havoli, maqtanchoq kimsalarni suymas. Yurganingda o'rtacha yurgin va ovozingni past qilgin. Chunki ovozlarning eng yomoni eshaklari ovozidir ».
(Luqmon: 16-19).

Farzandalar omonat, otalar bu omonatdan javobgardirlar

Ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Men Rossululloh solallohu alayhi va sallamning shunaqa narsalarini eshitganman: «kontsertni birlashtiramiz (ta'riflash) va har qanday birizning o'z raiyatingdan (qo'li ostizdagilardan) mas'uliyatsiz. Imom ro'iyiy va u o'z raiyatidan mas'uldir. Erkak kishi uzining oilasida ro'iyiy va u o'z raiyatidan javobgar. Ayol kishi erining uyida ro'iya va u o'z raiyatidan mas'uldir. Xizmatchi xo'jayinining mol-mulkiada ro'iyiy va u o'z raiyatidan mas'uldir. Xullas, har biringiz ro'iyiy (davom eting) va o'z raiyatingizdan javobsiz »(Mutafaqun alayh).

Ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Oz qarama-qarshi sharoitda bulganlarni zoe qilishi kishining gunohkor bylishiga kfoya kiladi» (Axmad, Abu Dovud, Hokimning hayoti).

Farzandning xali dunyoga kelishidan ilgarigi haqiqat-huquqlari

Ota farzandi uchun dindor va guzal xulq shartnomasi bo'yicha o'tgan yilgi ona tanlashi bolalarning ota zimmasidagi haqiqatlardan Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ayol kishiga 4 soba uchun uylaniladi: Boyilik, nassa, hussni yoki diniy uchun. Shunday ekan, sen dindrigaga uylanishgha harkat qil, quling tuprokka tulgur », dedilar (Muttafaqun alayh).

Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Dunyo matodir va dunyo matolarinig

Ислом Нури

eng yaxshi ishi soliha aoldir» (Musulmonlar uyasi).

Oisha roziyallohu anhadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytishadi: «Bo'lak farzandlari uchun (onani) tanlaning, o'z taningizga uylaning va (qizlaringizni) o'z tangilariga uzatingiz» (Ibn Moji, 28-oyat).

Umar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: U: «Yo Rasululloh, mol-davlatning qaysi turiga ega buloq qiladimi?» deb suraganida Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Ollohga shukr qiluvchi kalb, Ollohni yodda tutuvchi (Izoh kiluvchi) til va oxirgi ishlarda yordanma beruvchi mo'mina oyolga ega blinging» (Suh)

Jinsiy aloqadan paydo bo'lgan «Bismillah» deyishi va shaytondan panohtilashi ham farzandlarining otasi zimmasidagi haqiqatlardan

Ibn Abbas roziyallohu anxumo rivoyat kiladi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: Agar birlaringiz ayoli bilan qurilganmokchi bulganda: «Bismillah, ey Ollohim! Bizdan va bizga rizq kilib beradiganing (farzandlar) dan shaytonni yiroq qilgin », desa, o'rtalarda farzandlar taqdir qilingan bulsa, shayton u bolaga aslo xavfli etkaza olmaydi» (Mutafaqun alayh).

Farzandiga homilador payitda onaga harom taom edirmasligi farzandlarining ota zimmasidagi haqiqatlardan

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «konstitutsiyadan unib-osgan va jannatga kirmaydilar, haromdan ungan har bir narsa bu dvzaxga loyiqdir» (Axmad, Dorimiy, Bayhaqiy rivoyatlari).

Ислом Нури

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Olloh pok Zot, chiroyli pokiza narxlarni qabul qildi, Olloh taolo payg'ambarlarga buyurgan narsani mo'minlarga qo'shib qo'ydi: » **Ey payg'ambarlar, ularingni tutinglar!** » (Mo'minun: 51), «**Ey mo'minlar, sizlarga rizq qilib beribsiz – pokiza narsalardan englar**» (Baqara: 172). So'ngra u zot uzoq yo'l bosib turadigan sog'zigan, urushga qarshi, kuchlarni ko'chka cho'zib: «Ey Robbim, ey Robbim!» qanday ijobat bulsin ?! », dedilar (Muslim rivoyat).

Oisha roziyallohu anhadan rivoyat kilinadi: Abu Bakrning bir g'ulomi unga xiroj berib turadi, Abu Bakrning xirojidan erilar. U bir kuni bir nima keltirdi, Abu Bakr undan edilar. G'ulom unga: «Bunning nimaligini bilasizmi?» dedi. «Nima edi?» dedilar. «Johiliyat paytida bir odamga foliblik qilgan edim, asslida foliblikni yaxshi bilmas, biroq uni aldangan edim, xashangni haqingni berdi, bu eganingni qilgandan edi», dedi. Shunda Abu Bakr qullilarini og'izlariga kiritib, ego barcha narsalarini qusib yubordilar. (Buxoriy rivoyat).

Tug'ilgandan keyingi haqiqiy-huquqlar

Bola dunyoga kelgan dastlabki soatlarda uning kulganiga ozon aytishi, xurmoni chaynab, shirasining uning ochiziga tomizishi, ettinchi kuni oqiga suyishi, chiroyli ism kuyib, sinchining olishi farzandlarining otasi zimmasidagi haqiqatlardan.

Abu Ro'fe roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Fotima roziyallohu anhalar Xasan ibni Aliyining to'qnashganlarida Rasululloh solallohu alayhi va salomning kulogiga namoz azonini aytganlarini ko'rdim» (Termiziy, Abu Dovud Rivodining 42 yoshi).

Oisha roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga chaqaloqlar olib kelinardi, shunda u zot ularaga

Ислом Нури

baraka tilab duo qilar va tahnik kilib kuylardi, yotni xurmoni chaynab, tirnoqni uyg'otganlaringni uyg'otadi

Salmon ibn Om ad-Dobbiy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Chaqaloq aqiqasi bilan birlashtiramiz, uning nomidan kon chikaringlar va undan ozorni ketkazinglar » (Buxoriy, Abu Doxod, Ixoud 5877).

Samura ibn Jundab roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «konkret bir chakaloq oqiqiga garovlangandir, haqiqati bola etti kunlik oldidagi uylanishda va bolaga ism kuyiladiyu uyida yashayapman.

Ummu Karz al-Ka'biyya roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallamning: «O'g'il bolaga teng katalikdagi ikkita kuy, qiz bolaga bitta kuy (uylangani)» degan so'zlarni eshitganman (24-oyat).

Ibn Umar roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Umar roziyallohu anhunging (عمر بن الخطاب) Osiya (gunohkor) deb qizi bor edi, Rasululloh solallohu alayhi va salom uni Jamila deb nomladilar (Termiziy, Ibn Moja rivituti),

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Zaynab bin Abu Salamaning ismi asslida Barra (oliyjanob, yahshilik kiluvchi) edi, «uzini maqtaypti» deb gap bylchach, Rasululloh solallohu alayhi va salomatni unutmang

Imom Muslim rivoyatida: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Sizni maqtangangiz, Olloh sizlardan qayerda bir kishining ahilligidan ekani biluvchiroqdir», dedilar. «Nima deb nomlashlik?» deb so'ragan edi: «Zaynab deb nomlanglar», dedilar.

Ислом Нури

Shurayh ibn Honiz roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom bir kavm o'zlaridan olib tashlangan bir kishining Abdulhajar (Toshning quli) deb atashtirganini ko'ring, undan: «Isming nima?» deb so'radilar. U: «Abdulhajar» deb javob berdi. «Yo'q, sen Abdulloh (Ollohning quli) san», dedilar (Sahihul-adabil-muffrad: 623).

Oisha roziyallohu anhatan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom xunuk ishlarini uzgartirib kuvardilar (Termiziy rivoyat, Sahihut-targ'ib: 1980).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bizlardan bir kishi o'g'il ko'rib, uni Kosim deb nomladi. Shunda biz: «Seni Abdulqosim deb kunalamaymiz, sen bu sharafga loyiq emassan», dedik. U bu haqiqatda Nabiy solallohu alayhi va sallamga aytgan edi, u zot: «Ÿglingni Abdurahmon deb ismla», dedilar (Buxoriy roviyati).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Mening isim bilan kuniyamni uzingga yomonlang! Men Abdulqosimman, Allox ato etadi, men taksimlayman» (Buxoriy« Al-adabil-muffrad », Termiziy, Ibn Xibbon, Axmad va boshkalar rivoyatasi, As-silsilatus-sahiha: 2946).

Bolaga ta'lim-tarbiya va odob-axloq berishi ham farzandning otasi zimmasidagi haqiqatlardan

Sabra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Bolani etti yoshga kirgan namozga byuringlar, o'zga kirganingizda namoz o'qisangiz!» (Sahihu sunani Abi Dovud: 508).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Bolalaringni etti yotgan kirganlarda namozga

Ислом Нури

buyuringlar, yani kirishga nomoz o'qiydiganlar uringlar va yotar joylarni tabriklayman, - deb aytdim).

Umar ibn Abu Salama roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Yosh bola edim, Rasululloh sollallohu alayhi va salom kutish tovoni uyidaotganini ko'rib: «Ey bolam,» Bismillah «degin, o'zing bilan biling va o'zingni o'zing bilan birga», dedi.

Jundab ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Yosh yigitlik davrimizda Rasululloh sollallohu alayhi va salom bilan birga bulganmiz, Qur'on o'rganishdan oldin bunday kasallikni olding, Sug'urgan K'uronni jonli odam bilan yashayapman.

Ibn Abbos roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Bir kuni men Payg'ambar sollallohu alayhi va salomning orkalariga minashgan edim, men aytgan edimki: «Ey yigit, men senga ishlov berayinmi, senga Olloh ular bilan sizni yaxshidalantirganingizni bilasizmi? Alloxni yodda tut, seni Alloh yodda tutadi, Ollohni yodida tut, U zotni kunparangda topasan. Agar so'rasang, Ollohdan so'ra, agar yordam istasang Ollohdan ista. Bilginki, qalam to qiyomatgacha bulgan narsalarni yozib bulgan. Bilginki, butun xaloyiqlar Olloh senga iroda qilmagan narsani sen uchun iroda qilsalar, unga qodir bo'la olmaydilar. Bilginki, g'alaba sabr bilan, yo'riq esa kulfat bilan birgadir, har qanday mashaqqat bilan birga bir ish bilan hamkorlik qiladi »(Ibn Abi Osim« Sunna »da rivoyat qilingan, Alboniy tasarruf sanagan).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh sollallohu alayhi va salom aytiladi: «Kechaning avvalida bolalarniingni ko'chaga chiqarmanglar, chunki jin-shaytonlar o'zlarining payg'ambarlariga murojaat qilishdi. Kechadan bir muddat o'tgach, chikaraveringlar

Ислом Нури

»(Mutafaqun alayh).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Qo'rg'oni tushgan payt bolalaringni iyib olinglar, chunki jinlarning uylanish va izlanish payti yig'ildi» (Abu Dovud, Sahihul-44).

Abu Said va Ibn Abbos roziyallohu anhumdan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Kim farzand ko'rsa, chiroyli ism kuysin va yaxshi odob bersin, bolog'atga etaych uylantirib yuboring, agar bolangizni uyga olib borsangiz. boyniga »(Bayhaqiy« Shuabul-bundayon »da rivoyat qilingan, Mishkotul-masobih: 3138).

Keyingi farzandlarningning imtiyozlariga qarab, qarama-qarshi bo'lganlarga beriladigan narxlar, ehtimol bulib qolishi mumkin, bunoning yomoni yo'qligi, inshoolloh. Ammo, sovg'a-salom berishda o'g'il-qizlar orasidadagi tenglikni ta'minlashi kerak. Agar hammasiga birdek turishga topshirishga qodir bylmasa, bazilariga berib, bazilariga berolmasada, bermagan bolalardan izn surashi va ularga uzi aytadigan kerak buladi, vallohu olam.

Zoe kilish degani nafaqa va imtiyozlarni zoe kilishgina bulymay, shuningdek ularning din va axloqlarida zoe kilish, ularga axloq-odob o'rgatmaslik va diniy bermaslik, Ollohga ibodat kilishadimi yo tog'utga siginishdirim.

Qancha-qancha otalar borki, bolalariga yil islomiy tarbiyani berish orzu kilishgan, biroq noo'qil ayollarni sababli bu orzularni kunduzgi chiqmay qo'ygan!

Yani, agar dinordiga uylanmasang faoliyatga oid ovozlar bulgur.

Ислом Нури

Farzand vataning kasbi va jigarbandi, agar Oллоh taolo uni muborakli qilini istasa, onasini ko'rindida bulsin, tug'ilgandan keyin bylsin, faqat haloldan edirib-ichirsin. Konvensiy bilan birga unib-osgan yasadga Oллоh sahifa bermaydi.

Aқиqa yangi tug'ilgandan keyin nomidan etti kunligida uylanganingizdan oldin bulib, o'g'il bolaga ikkila, qiz bolaga bittadan qo'yiladi.

Ozorni ketkazish sochini bo'lish bilan buladi, soch vaznida kumush sadaqa kilish sunnatdir.

Garovlanish ma'nosini ulayolar: bola qiyomat kuni otasiga shafatchchi bulyshdan tusib kuyiladi, deb tafsir kilishgan, bundan keng ma'noda murod bulib qolishi mumkin. Ushbu davomis oqikingning vojibligiga dalolat kiluvchi dalillarga ishlasdi, vallohu a'lam.

Chunki, u vaziyatda uning konyasi (ya'ni, arablar odatiga qarab farzandining ismi oldiga «Abu» (otasi) yoki «Ummu» (onasi) degan so'zni aytib o'tilgani aytilgan laqabi) Nabiy solallohu alayhi va sallaming Abdulqosim deb ataladi. u zot oz ishlarini bilan ismlashga izn berganlar, biroq kunyalari bilan kunalanishgan qaytarganlar.

Qosim - taqsimlovchi ma'nosini anglatishiga ishora.

Ta'lim-tarbiyadan murod asosidan diniy-shar'iy ta'lim, yangi Oллоhning Kalomi, Payg'ambarning sunnatlari va salafi yillarning so'zlari. Shubhasiz, otalar dunyoviy ilmlar tashkil qilinadigan sohada maslahat va tavsiyaga ko'p birgalikda harakat qilish kerak !!!